

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA BOBEDI (SAL)

PAMPIRI YA 2 (P2)

PUDUNGWANA 2010

MATSHWAO: 80

NAKO: dihora tse 2

Pampiri ena e na le maqephe a 11.

DITAELO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse THARO, e leng:

KAROLO YA A: Moqoqo	(40)
KAROLO YA B: Ditema tsa kgokahano tse telele	(20)
KAROLO YA C: Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)
2. Araba dipotso TSOHLE.
3. Bala ditaelo TSOHLE ka hloko.
4. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA.
5. Seha mola qetellong ya karolo e nngwe le e nngwe.
6. Nomora dikarabo tsa hao jwalo feela ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
7. Tlola mola dipakeng tsa dikarabo tsa hao.
8. Ngola ka mongolo o makgethe mme o balehang.
9. Tsepamisa maikutlo haholo mopeletong le popong ya dipolelo tse nepahetseng.
10. Dipotso TSOHLE di arajwe ka Sesotho.
11. Mohlahlobuwa o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola (ka ho iketsetsa mmapa wa monahano, daekramo, tjhate e bontshang tatellano ya mehopolo kapa ho etsa feela lenane la dintlhakgolo tseo a tlang ho ngola ka tsona). Mohlahlobuwa o lokela hore a be a lekole botjha mosebetsi wa hae ka ho o bala hape, ho o nahanisisa, ho o lokisa diphoso, le ho nehelana ka sehlahiswa se phethetsweng. Ha mohlahlobuwa a lokisa diphoso a sebedise potloloto(pensele)/pene ya mmala osele. Moralo o etswe ditemeng tsohle.
12. Mohlahlobuwa o eletswa ho sebedisa metsotso e 60 ho araba KAROLO YA A, metsotso e 30 ho araba KAROLO YA B le metsotso e 30 ho araba KAROLO YA C.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho se le SENG mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 200 – 250. Ela tsena hloko:

- Mohatong wa boitokisetso etsa moralo kapa mmapa wa monahano moo o bontshang mehopolo ya sehlooho le dintlha tse tshehetsang tseo o tla ngola ka tsona.
- Ha o qeta ho ngola moqoqo boela o o bale hape ho lokisa diphoso. O tla abelwa matshwao bakeng sa ho ela hloko mehato ena.

- 1.1 Diphetho tsa Kereiti ya 12 tsa selemo sa 2009 di phatlaladitswe mme baithuti ba bang ha ba atleha ka mabaka a itseng. Ngola moqoqo oo ho wona o hlalosang mabaka a sitisitseng baithuti ho pasa. Sehlooho e be:

Mabaka a sitisitseng baithuti ba bang ho pasa

[40]

KAPA

- 1.2 Ke mantsiboya o tswa sekolong, ebile ho se ho batla ho fifala. Ka ho panya ha leihlo, ho ile ha re fi! ke ho kgaoha ha motlakase. Ngola moqoqo oo sehlooho sa wona e leng, *Ho ile ha re fi!* moo o hlalosang tsena:

- O ile wa ikutlwa jwang ha motlakase o kgaoha.
- Ha tsohle tse kang setofo sa motlakase, sehatsetsi, thelevishene le tse ding di tima.
- Motse wa heno o ile wa eba jwang ntle le motlakase.
- Wena le ba lelapa leno le lekile ho rarolla mathata ana jwang, le tse ding jwalojwalo.

[40]

KAPA

- 1.3 Tsa Mohope wa Tlhodisano ya Lefatshe ya Dipapadi tsa Bolo ya Maoto di ne di tshwaretse Afrika Borwa selemong sa 2010. O ne o le teng ho e nngwe ya dipapadi tseo tsa 2010. Ngola moqoqo oo ho wona o hlalosang papadi ya mohlang oo. Sehlooho e be:

Ha ke sa tla e lebala le kgale ya mohlang oo papadi!

[40]

KAPA

- 1.4 Ho hlaha ha lesea ka lapeng ho tlisa thabo e kgolo. Ho etswa ditokisetso tsa ho le amohela le ho le reha lebitso. Ngola moqoqo oo ho wona o re phetelang ka ho amohelwa ha lesea. Sehlooho e be:

Lesea ke mpho e thabisang

[Setshwantsho se nkilwe makasineng wa *Bona*, Mmesa 2008:21]

[40]

KAPA

- 1.5 Hlahlobisisa setshwantsho se ka tlase ebe o etsa qeto hore se bolela eng. Ngola moqoqo ka setshwantsho sena mme o nehe moqoqo wa hao sehlooho.

[Setshwantsho se nkilwe ho CD-Rom Portfolio ya Image Library, Art Explosion]

[40]

KAPA

- 1.6 Hlahlobisisa setshwantsho se ka tlase ebe o etsa qeto hore se bolela eng. Ngola moqoko ka setshwantsho sena mme o nehe moqoko wa hao sehlooho.

[Setshwantsho sena se nkilwe makasineng wa *Bona*: Mmesa 2008: 45]

[40]

KAPA

- 1.7 Hlahlobisisa setshwantsho se ka tlase ebe o etsa qeto hore se bolela eng. Ngola moqoqo ka setshwantsho sena mme o nehe moqoqo wa hao sehlooho.

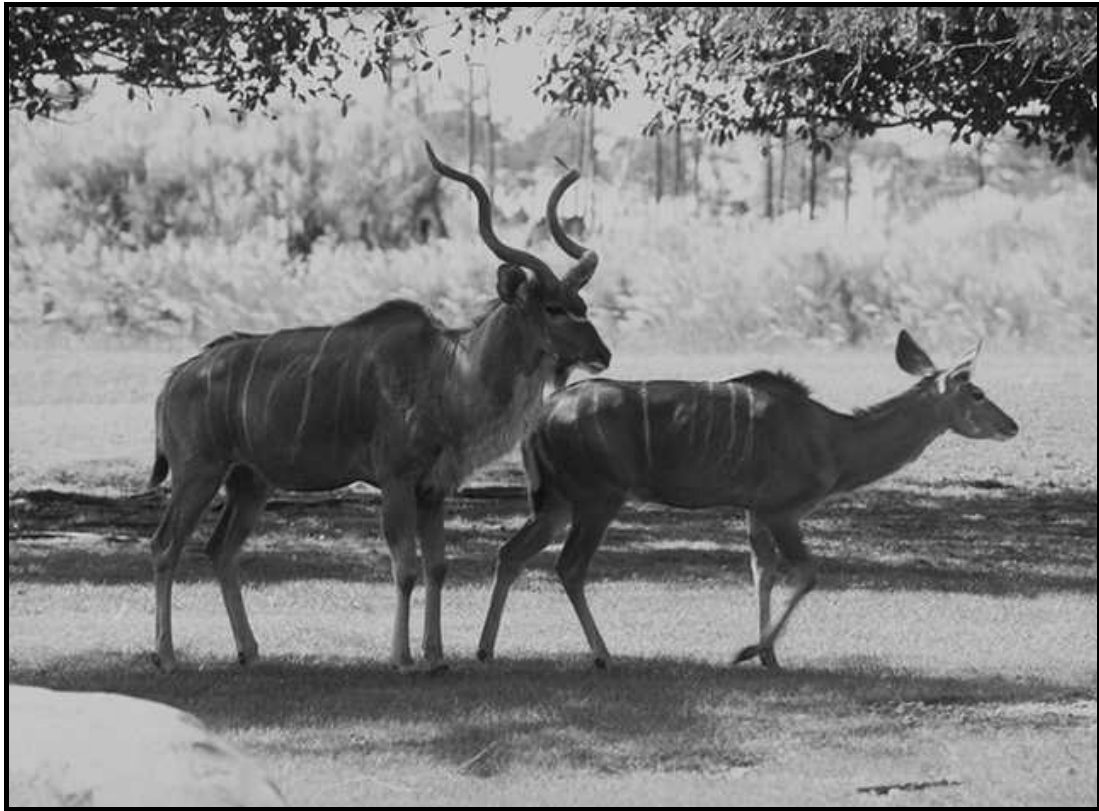

[Setshwantsho se nkilwe makasineng wa *In house club magazine*, 2008]

[40]

KAPA

- 1.8 Hlahlobisisa setshwantsho se ka tlase ebe o etsa qeto hore se bolela eng. Ngola moqoko ka setshwantsho sena mme o nehe moqoko wa hao sehlooho.

[Setshwantsho se nkilwe ho CD-Rom Portfolio Image Library, Art Explosion]

[40]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

40

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ho tsena tse latelang. Bolelele ba tema e be mantswe a 80 – 100. Hopola ho etsa moralo, o badisise le ho lokisa diphoso temeng eo o tlang ho e ngola.

- 2.1 Ngola **puisano** e pakeng tsa hao le eo motswalle wa hao o mo lemosa ka ho theoha ha mosebetsi wa hae o motle wa sekolo. Qala puisano ya hao ka tsela e tjena:

Mosa: Teboho, motswalle wa ka e be jwale ho etsahalang ka wena ha ke bona o se o theoha hakaale ditekong?

Teboho: E re ke o hlalose tsohle tse etsahalang ka nna motswalle ...! [20]

KAPA

- 2.2 Ngola **lengolo** leo ho lona o etsang kopo ho mmasepala hore a mpe a le thuse ka ho le ahela tulo ya dipalangwang e tla ba haufi le mabenkele a molo oo o motjha o sa tswa ahuwa. [20]

KAPA

- 2.3 O sebetsa ka thata dithutong tsa hao tsa Kereite ya 12. O elellwa hore o tla ba le kgaello ya ditjhelete tsa Yunivesithi selemong se tlang. Ngolla malomao **lengolo** leo ho lona o kopang tshehetso ya tjhelete ya ho ya Yunivesithing. [20]

KAPA

- 2.4 Ke beke ya paballo ya metsi. Baithuti ba mmalwa ba ile ba iswa sebakeng seo metsi a bolokwang ka sona. Ba ile ba rutwa le ho bontshwa mehato eo metsi a ka bolokwang ka yona. O kopuwe ho ngola raporoto e kgutshwanyane ka tseo le ithutileng tsona moo. Ngola **raporoto/tlaleho/pehelo e kgutshwanyane** ka thuto eo le e fumaneng letsatsing leo. [20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 20

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3**

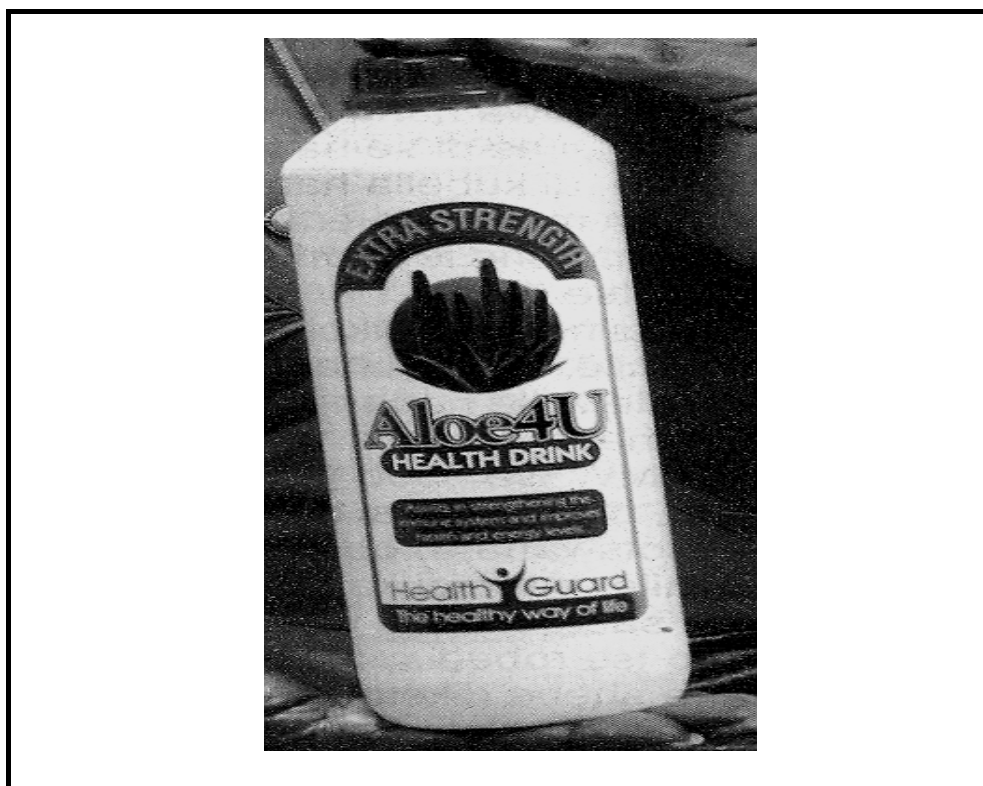
Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ho tsena tse latelang. Bolelele ba tema e be mantswe a 60 – 80. Hopola ho etsa moralo, o badisise le ho lokisa diphoso temeng eo o tlang ho e ngola.

- 3.1 O batla ho rekisa dintho tse kang inshoreense, 'Tupperware' kapa tse ding. Ngola **karete ya memo** eo o memang metswalle ya hao, matitjhere le baahisane ho tla o mamela ha o etsa nehelano ka seo o batlang ho se rekisa.

[20]**KAPA**

- 3.2 Sehlahiswa se setshwantshong se qeta ho kenngwa mmarakeng. O kopuwe ke khampani e se hlahisitseng hore o etse papatso ka sona. Ngola **papatso** mme dintlha tsa hao di kenyelletse tse latelang:

- Lebitso la sehlahiswa le khampani e se hlahisitseng.
- Se ka fumanwa kae mme moreki o tla kgona ho se bona jwang ha a fihla dishelefong tsa mabenkele a se rekisang.
- Fana ka tlhahisoleseding hore se phekola lefu kapa mafu afe le hore na se ka nowa ke batho bafe, nakong dife tsa letsatsi ka leng.

[Setshwantsho se nkilwe makasineng wa *Bona*: Mmesa 2008:31]

[20]**KAPA**

- 3.3 Le baithuti ba Kereite ya 12 ba 2010 mme le memme sebini se tummeng bakeng sa ho bokella tjhelete ya mokete wa lona wa materiki. Etsa **pampitshana ya tlhahisoleseding** (flyer) ho tsebisa baithuti ba bang ka sebini se tla tla sekolong sa heno.

[20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 80